

DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

Statsråden

Stortinget
Ekspedisjonskontoret
Karl Johans gate 22
0026 OSLO

Deres ref
Spørsmål nr. 1015

Vår ref
201100360-/FLA

Dato
18.03.2011

Spørsmål nr 1015 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Svein Flåtten - Individuelle hensyn ved håndheving av bopliksregelverket

Jeg viser til spørsmål til skriftlig besvarelse datert 8. mars 2011 fra Stortingets president.

Representanten Flåtten har stilt meg følgende spørsmål til skriftlig besvarelse. ”*Staten ved Landbruks- og matdepartementet tapte 4. mars d.å. en sak om boplikt i Høyesterett. Det ble slått fast i en avgjørelse som skaper presedens, at det må legges mer vekt på individuelle hensyn. Hvordan vil Statsråden sørge for at individuelle hensyns økte vekt i forhold til bosetting blir implementert i håndhevingen av bopliksregelverket rundt om i kommunene, og at denne presedensen også får umiddelbar virkning for pågående saker?*”

Først vil jeg gi uttrykk for at jeg er svært fornøyd med at Høyesterett enstemmig ga staten tilslutning når det gjelder de mer prinsipielle sidene av saken. En samlet rett sluttet seg til at eiendommen tilfredstilte kravene til odlingsjord, slik loven var på vedtakstidspunktet. Videre sluttet en samlet rett seg til statens anførsler om at vedtaket om boplikt ikke kommer i strid med menneskerettighetene. Det samme gjelder statens anførsler om at det ikke gjelder noe generelt krav til forholdsmessighet med hensyn til innholdet av et forvaltningsvedtak.

Retten delte seg imidlertid i to når det gjaldt spørsmålet om hvilke regler saken skulle behandles etter. Flertallet mente konsesjonsvedtaket må avgjøres på grunnlag av vilkårene i odelsloven § 27 a slik bestemmelsen lød på vedtakstidspunktet, og ikke etter de alminnelige kriteriene i dagjeldende konsesjonsloven § 9. Retten legger til grunn at det må framgå av begrunnelsen at momentene som er nevnt i odelsloven § 27 a,

herunder tilknytningen, er vurdert.

Dommen i Høyesterett innebærer at saken må behandles på nytt av fylkesmannen.

I 2009 la regjeringen fram en proposisjon hvor store deler av eiendomslovgivningen, herunder konsesjonsloven og odelsloven, ble gjennomgått. Flertallet i Stortinget sluttet seg til forslagene som ble fremmet. Det ble i den forbindelse gjort endringer i reglene som gjelder saker hvor nær slekt og odelsberettigede erverver landbrukseiendom. Det ble i forarbeidene til loven lagt til grunn at reglene om lovbestemt boplikt burde innrettes slik at bosettingspotensialet på landbrukseiendom ble utnyttet bedre enn tidligere. Det ble videre lagt til grunn at det ikke var ønskelig å legge like stor vekt på søkers livssituasjon og tilknytning som tidligere, jf ot.prp.nr.44 (2008-2009) s. 64. Bestemmelsen som tidligere ga nær slekt og odelsberettigede rett til å søke fritak fra boplikt ble derfor tatt vekk, herunder bestemmelsen i odelsloven § 27 a. Nær slekt og odelsberettigede som ikke lenger vil bosette seg på eiendommen eller som misligholder boplikten må nå søke konsesjon. Det ble videre inntatt egne kriterier for slike avgjørelser i konsesjonsloven § 9 fjerde ledd. Mens det etter tidligere lov skulle legges særlig vekt på hensynet til søkerens tilknytning og livssituasjon (blant flere hensyn), skal disse hensynene nå tillegges kun korrigerende vekt. Hvordan vurderingen skal skje, er omtalt i Rundskriv M-2/2009. Det er så opp til kommunene å praktisere regelverket i tråd med gjeldende regler. Jeg mener at reglene gir et godt redskap for å komme fram til løsninger som på den ene siden vektlegger de viktige samfunnshensyn som boplikten skal ivareta og på den andre siden i rimelig grad tar individuelle hensyn.

Rettstilstanden er følgelig nå en annen enn den var da saken som var oppe for Høyesterett ble behandlet av forvaltningen. Dommen får derfor begrenset virkning for behandlingen av saker etter det regelverk som gjelder nå.

Med hilsen

Lars Peder Brekk